

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

**МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Методичні вказівки

**до виконання та захисту дипломних робіт
освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»**

Київ - 2013

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні вказівки

до виконання та захисту дипломних робіт
освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»
галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
спеціальності 8.03060104
«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Рекомендовано Методичною радою НТУУ «КПІ»

**КИЇВ
НТУУ «КПІ»
2013**

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: метод. вказівки (виправлені та доповнені) до виконання та захисту дипломних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»: методичні вказівки / Уклад.: В.В.Дергачова, М.А.Пічугіна, А.Р.Дунська, С.О.Пермінова. – К.: НТУУ «КПІ», 2013. – 50 с.

*Гриф надано Вченою радою
факультету менеджменту та маркетингу НТУУ «КПІ»
(Протокол № від .)*

Навчальне видання

Методичні вказівки

(виправлені та доповнені)

до виконання та захисту дипломних робіт
освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»
галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Укладачі Дергачова Вікторія Вікторівна, проф., д-р. екон. наук;
Пічугіна Марина Анатоліївна, кан. екон. наук;
Дунська Алла Рашидівна, доцент, кан. екон. наук;
Пермінова С.О., доцент, кан. пед. наук.

Відповідальний
редактор Л.П. Артеменко, кан. екон. наук, доц.

Рецензент О.В. Кам'янська, к.е.н., доц.

За редакцією укладачів

Комп'ютерний набір: М.А.Пічугіна

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО- КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»	7
2. ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ РОБІТ	11
3. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО- КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»	12
4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО- КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»	14
5. ПІДГОТОВКА ТА ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО- КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»	18
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР».....	21
ДОДАТКИ.....	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48
РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРЕТ-ДЖЕРЕЛА	49

ВСТУП

Дипломна робота (ДР) є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає можливість виявити рівень засвоєння студентом теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності [7].

Дипломна магістерська робота є одним з видів індивідуальних робіт студента, оригінальним, завершеним науковим дослідженням у галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Мета дипломної роботи – розв'язання конкретних практичних завдань відповідно до напрямку підготовки та спеціальності на основі застосування комплексу теоретичних знань і практичних навичок, здобутих у процесі всього періоду навчання [7].

Дипломна робота виконується відповідно до напрямів наукових і прикладних досліджень і має засвідчити:

- рівень професійної підготовки випускника;
- вміння застосовувати здобуті у вищому навчальному закладі знання для розв'язання складних науково-практичних задач;
- свідоме засвоєння знань та їх систематизацію;
- наявність у студента навичок професійної роботи;
- здатність критично й креативно мислити;
- вміння аргументувати власну точку зору.

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» виконується на основі поглибленого вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з обраної проблеми, а також результатів власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення визначених наукових та прикладних завдань у сфері менеджменту ЗЕД.

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» має бути публічно захищеною на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» має бути закінченим дослідженням певного аспекту наукової (науково-технічної, виробничої, науково-методичної або навчально-методичної) проблеми [6].

Дипломна робота повинна відповідати таким вимогам:

- містити системний теоретичний аналіз предмета дослідження;
- результати особисто проведених комплексних досліджень та аналіз прикладних проблем відповідно до теми дослідження;
- вносити і обґрунтовувати реальні пропозиції щодо вдосконалення різних аспектів професійної діяльності відповідно до предмета дослідження;
- бути належно оформленою і мати усі необхідні супровідні документи.

Дипломна робота виконується на матеріалах реальних об'єктів – виробничих підприємств будь-якої форми власності та їх об'єднань, установ і організацій, які є юридичними особами і мають самостійну звітність.

Основні етапи підготування та виконання дипломної роботи:

- вибір та затвердження теми;
- складання та затвердження завдання на дипломну магістерську роботу;
- проведення досліджень;
- опрацювання та викладення результатів досліджень;
- оформлення дипломної роботи;
- попередній захист дипломної роботи на випусковій кафедрі та допуск її до захисту у державній екзаменаційній комісії (ДЕК);
- зовнішнє рецензування дипломної роботи;
- захист дипломної роботи на засіданні ДЕК.

На основі графіка виконання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» розробляється *календарний план* виконання дипломної роботи, який погоджується з керівником роботи. У разі недодержання студентом календарного графіка виконання дипломної роботи, керівник має право винести на засідання кафедри питання про відрахування студента як такого, що не виконує навчальний план.

На основі Положення «Про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НТУУ «КПІ»» [6] визначено обов'язки наукового керівника, консультанта з питань охорони праці, рецензента, а також права і обов'язки студента-дипломника.

Обов'язками наукового керівника дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» є:

- допомога студенту в обранні теми дипломної роботи;
- спільне зі студентом розроблення плану і структури роботи;
- видача студентові завдання на дипломну роботу, включаючи термін його виконання;
- консультування дипломника щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань тощо за темою ДР;
- проведення систематичних консультацій відповідно до встановленого та затвердженого графіка;
- затвердження та контроль реалізації календарного плану виконання дипломної роботи;
- звітування на засіданні кафедри про стан виконання дипломної роботи;
- здійснення загального керівництва дипломною роботою;
- підготовка відгуку про виконання студентом дипломної роботи з обов'язковим зазначенням не виправлених помилок та невиконаних рекомендацій керівника, якщо такі є;

- підготовка дипломника до захисту ДР, участь в організації (за необхідності) попереднього захисту;
- присутність на попередньому захисті дипломної роботи студента та засіданні ДЕК під час захисту дипломної роботи.

Обов'язками консультанта з питань охорони праці дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» є:

- спільне зі студентом обрання теми розділу 4 дипломної роботи;
- спільне зі студентом розроблення плану і структури розділу 4;
- консультування щодо підбору теоретико-методичної бази дослідження;
- видача студентові завдання на дипломну роботу, включаючи термін його виконання;
- надання консультацій відповідно до встановленого та затвердженого графіка;
- своєчасна перевірка розділу 4 і, за відсутності зауважень, підписання титульного листа пояснювальної записки;
- присутність на засіданні ДЕК під час захисту дипломної роботи.

Обов'язками рецензента дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» є:

- ознайомлення зі змістом дипломної роботи, за необхідності отримання особистих усних пояснень студента, надання зауважень до дипломної роботи;
- підготовка рецензії на дипломну роботу та підписання титульного листа пояснювальної записки.

Студент-дипломник має право:

- вибирати тему ДР з числа запропонованих кафедрою або запропонувати власну тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки і можливості виконання;
- за необхідності ініціювати питання про зміну теми ДР, наукового керівника та консультантів, але не пізніше одного тижня з початку

дипломного проектування. У всіх випадках він звертається з відповідною заявою на ім'я завідувача кафедри;

- отримувати консультації керівника та консультантів проекту;
- звертатися (в усній або письмовій формі) до голови ДЕК, керівництва факультету (інституту), університету та Міністерства освіти і науки України зі скаргами або апеляціями щодо порушення його прав.

Обов'язками студента щодо виконання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» є:

- своєчасне обрання теми дипломної роботи;
- отримання завдання від наукового керівника на підбір та опрацювання матеріалів, необхідних для виконання дипломної роботи під час проведення переддипломної практики;
- відвідування консультацій, призначених керівником під час написання дипломної роботи;
- ознайомлення з практичною реалізацією питань за темою дипломної роботи під час проходження переддипломної практики;
- розроблення та узгодження з керівником календарного плану-графіка виконання дипломної роботи;
- регулярне інформування (один раз на два тижні) керівника про стан виконання дипломної роботи відповідно до плану-графіка, надання на вимогу керівника необхідних матеріалів для перевірки;
- відповідальність за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення пояснювальної записки та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям, існуючим нормативним документам та державним стандартам;
- дотримання календарного плану-графіка виконання ДР, своєчасне та адекватне коригування роботи відповідно до зауважень та рекомендацій керівника;

- представлення дипломної роботи на перевірку науковому керівнику у встановлений термін і після усунення зауважень повторне подання роботи керівнику для отримання відгуку;
- особисте подання дипломної роботи рецензенту; надання йому необхідних пояснень щодо проблематики роботи у разі потреби;
- проходження попереднього захисту на кафедрі;
- ознайомлення зі змістом відгуку наукового керівника і рецензії на дипломну роботу, та підготовка (за необхідності) аргументованих відповідей на зауваження під час захисту на ДЕК;
- отримання необхідних підписів на титульному листі пояснювальної записки, а також резолюції завідувача кафедри про допуск роботи до захисту;
- подання дипломної роботи до ДЕК у термін, затверджений завідувачем кафедри;
- своєчасне прибуття на захист дипломної роботи або попередження завідувача кафедри та голову ДЕК (через секретаря ДЕК) про неможливість присутності на захисті з зазначенням причини та наданням документів, які засвідчують її поважність.

До захисту дипломних робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, а саме: успішно та вчасно склали всі екзамени, заліки, курсові роботи та захистили практики.

2. ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Теми дипломних магістерських робіт обираються студентом самостійно із рекомендованого кафедрою переліку та погоджуються з науковим керівником. Тема ДР може бути запропонована студентом з відповідним обґрунтуванням доцільності її розробки. Критерієм вибору теми дослідження є її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку науки і практики в галузі управління. Після погодження теми формується зміст дипломної роботи та здійснюється

безпосереднє її виконання студентом відповідно до графіка, затвердженого засіданням кафедри менеджменту.

У назві теми зазначається об'єкт (підприємство/організація), за матеріалами якого виконувалася робота. Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та містити однозначне тлумачення. Назва теми повинна бути однаковою в наказі ректора про закріплення тем і наукових керівників за студентами, завданні на ДР, титульному аркуші пояснювальної записки та супровідних документах до ДР.

У назві теми ДР освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» доцільно використовувати «Управління...», «Механізм...», «Розвиток...», «Система...», «Формування...», «Підходи...», «Оптимізація...», «Стимулювання...», «Забезпечення...».

Вибір теми ДР здійснюється за заявою студента за формою на ім'я завідувача кафедри та узгодженою з науковим керівником роботи (Додаток А).

Перелік орієнтовних напрямів досліджень, які можуть бути обрані предметом дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», наведено у Додатку Б.

3. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»

Рекомендований обсяг дипломної роботи магістра – 100-120 сторінок. До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$ [7]. Зміст ДР визначається її темою.

За структурою дипломна магістерська робота складається зі вступу, основної частини (розділи: теоретико-методологічний, дослідницько-аналітичний, проектно-рекомендаційний), висновків, списку використаних джерел, додатків.

Зміст розділів і підрозділів має бути взаємопов'язаним, а матеріал – викладеним послідовно і логічно.

Типову структуру дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» представлено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 - Структура дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Структурний елемент	Кількість сторінок	Нумерація сторінок	Вимоги до змісту та оформлення	Примітка
Титульний аркуш	1	не ставиться		Додаток В
Завдання на дипломну роботу	2	не ставиться		Додаток Д
Календарний план виконання роботи	1	не ставиться		Додаток Е
Реферат	2	не ставиться	Обсяг – 200-500 слів українською та <i>іноземною</i> мовами. Має відображати інформацію, яку подано в дипломній роботі ОКР «магістр».	Українською мовою – 1 стр; іноземною – 1 стр. (Додаток Ж)
Перелік скорочень, умовних позначень	1	не ставиться	Розшифровує специфічну термінологію, маловідомі скорочення, нові символи, позначення	У разі наявності
Зміст	1	не ставиться	Має включати найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та висновків, починаючи зі вступу і закінчуючи переліком посилань та додатками. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки в тексті. Скорочувати заголовки у змісті або наводити їх у іншій редакції порівняно з основним текстом не дозволяється	Додаток З
Вступ	3-4	8 чи 9	Зазначаються: проблема, що потребує вирішення, ступінь її дослідження; обґрунтовується актуальність обраної теми; формулюються мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження, елементи наукової новизни, практична значущість, методи наукових досліджень, апробація результатів роботи на підприємствах (організаціях) (в разі наявності).	Якщо є перелік скорочень – 9 стр.; немає – 8 стр. Додаток Р
РОЗДІЛ 1 (теоретико-методологічний)	25-30	9, 10	Присвячується теоретичним та методологічним аспектам досліджуваної проблеми, аналітичному огляду літературних джерел з предмета дослідження (критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх класифікація, обґрунтовуються основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта, тощо). Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи полемічності, розкривати власну позицію щодо предмету дослідження, що створює передумови для проведення у наступних розділах власних наукових досліджень	25% від загального обсягу роботи. Розділ складається з трьох підрозділів
Висновки до розділу 1	1-2		Стисле викладення наведених у розділі наукових результатів	

Структурний елемент	Кіль-ть сторінок	Нумерація сторінок	Вимоги до змісту та оформлення	Примітка
РОЗДІЛ 2 (дослідницько-аналітичний)	30-35	<i>Залежно від обсягу попереднього розділу та висновків до нього</i>	Містить аналіз та розкриває зміст питань, що підлягають вивченню на прикладі конкретного підприємства, установи, організації. Дослідження проблеми має здійснюватися на основі накопиченого і систематизованого матеріалу, групування та обробки даних. Текст дипломної роботи слід підкріпити реальними документами підприємств (організацій), що наводяться у додатках.	32% від загального обсягу роботи. Розділ складається з трьох підрозділів
Висновки до розділу 2	1-2		Стисле викладення наукових і практичних результатів.	
РОЗДІЛ 3 (проектно-рекомендаційний)	30-35		Наводять конкретні науково обґрунтовані пропозиції, проекти інноваційного характеру щодо вдосконалення управління та підвищення ефективності діяльності підприємства (організації). Розкривають також результати власних наукових досліджень, конкретні методики, моделі.	33% від загального обсягу роботи. Розділ складається з трьох підрозділів
Висновки до розділу 3	1-2		Стисле викладення наукових і практичних результатів.	
РОЗДІЛ 4 (охорона праці)	10-12		Повинен містити теоретичний та рекомендаційний матеріали. У цьому розділі доцільно розглянути загальні підходи до формування підсистеми керування безпекою праці як одного із елементів загальної системи керування виробництвом. Здійснити аналіз управління охороною праці як програмно-цільовим комплексом з підготовки, прийняття і реалізації рішень, спрямованих на забезпечення безпеки, зберігання здоров'я і працездатності людини у процесі праці. Також необхідно дослідити сучасні положення та постанови щодо охорони праці, обґрунтувати і сформулювати висновки та власні думки згідно напряму дослідження.	10% від загального обсягу роботи.
Висновки до розділу 4	1-2		Стисле викладення наведених у розділі практичних результатів	
ВИСНОВКИ	3-4		Наводяться підсумки проведеного дослідження, одержані наукові та практичні результати, рекомендації щодо їх науково-практичного використання. Слід пам'ятати: висновки до роботи не є простою компіляцією висновків до розділів 1-4, а ґрунтовним, виваженим підсумуванням дипломної роботи, на основі якого може формуватися доповідь. Формулювання висновків повинно базуватися на матеріалах основної частини роботи відповідно до поставлених завдань.	Розпочинають з нового аркуша.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	6-8		Слід включати джерела, на які у тексті є посилання, а також ті, які використано при викладенні конкретних положень.	≥ 60 джерел (Додаток К)
ДОДАТКИ	1-30	<i>не ставиться</i>		Нумеруються літерами

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»

Оформлення дипломної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення» [2].

Загальні вимоги. Текст дипломної роботи набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29-30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм); шрифт текстового редактора - Times New Roman, розмір 14 мм. Поля: зліва - не менше 25 мм, справа - не менше 10 мм, зверху і знизу — не менше 20 мм. Абзац — 15 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту - однаковою.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Складові дипломної роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів та висновків до розділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, додатків, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами. Нумерація сторінок дипломної роботи

має бути наскрізною і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки. Нумерація сторінок проставляється, починаючи зі «ВСТУПУ» .

Оформлення допоміжних матеріалів. Допоміжними матеріалами є: *ілюстрації* (схеми, діаграми, графіки тощо), *формули*, *таблиці*, *додатки*. *Ілюстрації* позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку. Наприклад, Рис. 1.2. – другий рисунок першого розділу. Номер, назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

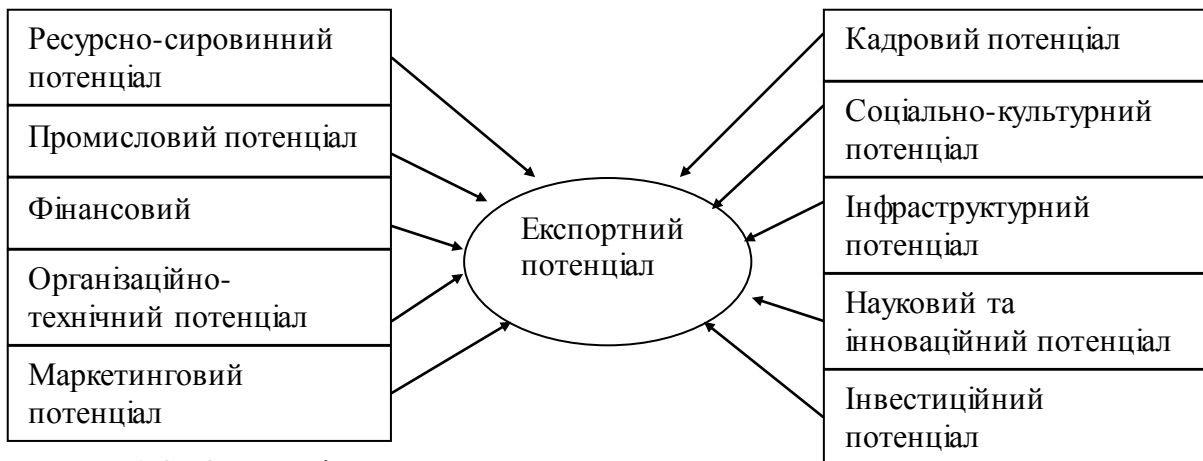

Рис. 1.2. Основні

складові експортного потенціалу [3, с.12]

Таблиці та рисунки слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблиці та рисунки, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблиці та рисунки, розміри яких більше формату А4, рекомендується розміщувати у додатках.

Таблиці нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, Таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

Назву таблиці друкують жирним шрифтом малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею.

У таблиці використовують шрифт Times New Roman, 12 кегль, міжрядковий інтервал – 1 (Приклад: табл. 4.1).

Таблиця 2.1 - Сила впливу факторів зовнішнього середовища

Фактори	Сила впливу, %	Сумарний показник за факторами	Коефіцієнт загального впливу
Політичні	5	2	0,1
Правові	15	0	0
Економічні	25	2	0,5
Демографічні	20	3	0,6
Науково-технічні	15	1	0,15
Соціокультурні	20	0	0,2

Розраховано автором на основі даних анкетування

Якщо таблиця запозичена, то в кінці таблиці необхідно вказати слово «Джерело:» і посилання на першоджерело.

У випадку, коли таблиця побудована на основі даних, розрахованих автором, тоді в кінці таблиці необхідно записати: «Розраховано автором на основі даних...» і вказати статистичні органи або організацію, яка звітує.

Формули нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою. Номер формули зазначають на рівні формули у круглих дужках у крайньому правовому положенні, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули надають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)». Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Кожна формула відокремлюється від тексту одним вільним рядком.

Приклад. Валютна ефективність експорту розраховується за формулою (4.1):

$$E_{екс}^{вал} = \frac{\sum_{i=1}^m B_{ексi}^{рd} \cdot N_{ексi}}{\sum_{i=1}^m Z_{ексi}^{рd}} \quad (4.1),$$

де B – валютна ціна i -го товару чи послуги;

N_{exp} - кількість i -го товару в складі експортного еквівалента;

Z – дисконтовані витрати на виробництво та реалізацію одиниці i -го товару чи послуги;

m – кількість назв товарів та послуг в експортному еквіваленті.

Додатки оформлюються як продовження дипломної роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток друкується з нової сторінки.

З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Б». Додатки позначаються великими літерами української абетки, за винятком Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому куті зазначається «Продовження додатку...».

Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга - номеру сторінки (наприклад, [24, с. 85]).

До *списку використаних джерел* включаються публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, законодавчі акти, інформаційні ресурси Інтернету, на які є посилання в роботі. До нього не включають підручники, навчальні посібники.

Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані.

Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» [3].

5. ПІДГОТОВКА ТА ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»

До захисту в ДЕК допускаються дипломні роботи, теми яких затверджені наказом ректора університету, а структура, зміст та якість викладення матеріалу та оформлення відповідають вимогам цих методичних рекомендацій кафедр і Положення "Про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НТУУ «КПІ»" [6], що підтверджено підписами наукового керівника і консультантів роботи та наявністю відгуку керівника.

Допуск до захисту ДР у ДЕК здійснюється завідувачем кафедри, що підтверджується візою завідувача кафедри на завданні в пояснювальній записці.

Робота, в якій виявлені принципові недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог державних стандартів, до захисту в ДЕК не допускаються [6].

Перелік документів, які представляються студентом до захисту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

1. *Пояснювальна записка.* Зброшурована (переплетена) пояснювальна записка підписується науковим керівником, консультантом, рецензентом, студентом та завідувачем кафедри.

2. *Письмовий відгук наукового керівника дипломної роботи.* Для написання відгуку керівникові надається повністю завершена дипломна робота, яка пройшла попередній захист та нормоконтроль. Відгук має містити висновок про можливість допуску дипломної роботи до захисту у ДЕК (додаток Л).

3. *Письмова рецензія.* Якщо студент допущений до захисту роботи, йому надається направлення до рецензента. Зразок рецензії наведено в додатку М.

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що відгук керівника – це в основному характеристика професійних та громадянських якостей дипломника та його роботи в процесі дипломного проектування, а рецензія – це характеристика якості безпосередньо дипломної роботи.

Негативна оцінка проекту, яка може бути висловлена в рецензії, не є підставою до недопущення його захисту в ДЕК.

Вносити будь-які зміни або виправлення в дипломну роботу після отримання відгуку керівника та рецензії забороняється.

4. ***Інші матеріали***, що характеризують освітню та професійну компетентність випускника, наукову та практичну цінність виконаної ним дипломної роботи: ***ксерокопії статей та тез доповідей*** за результатами проведеного в дипломній роботі ОКР «магістр» дослідження, ***акти про практичне впровадження*** (додаток Н), ***лист-відгук*** організації, на інформаційній базі якої виконувалася дипломна робота (додаток П).

Відгук керівника, рецензія, лист-відгук, акт про впровадження результатів роботи, ксерокопії статей та тез доповідей додаються і не підшиваються до ДР.

5. ***Автореферат***. Автореферат дипломної роботи — це короткий виклад основних результатів дипломного дослідження. В авторефераті повинні бути висвітлені основні ідеї та висновки диплому, показаний внесок автора в проведене дослідження, а також ступінь новизни здійсненого студентом дослідження. Роздрукований автореферат (5 екземплярів) переплітається окремо та додається до роботи; на одному з екземплярів автореферату має бути підпис наукового керівника.

6. ***Ілюстративний матеріал до роботи*** (в програмі Power Point до 15 слайдів, включаючи титульний аркуш). Роздрукований ілюстративний матеріал (5 екземплярів) переплітається окремо та додається до роботи. На одному з екземплярів роздаткового матеріалу має бути підпис керівника роботи, яким засвідчується те, що структура, зміст, якість викладення та оформлення ілюстративного матеріалу до доповіді відповідають вимогам.

7. Залікова книжка студента.

Послідовність захисту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» [6]:

1. Оголошення секретарем ДЕК прізвища, імені та по-батькові студента, теми його дипломної роботи.

2. Доповідь студента (10-15 хвилин) з використанням ілюстративного матеріалу.

3. Відповіді на запитання членів комісії (до 15 хвилин).

4. Оголошення секретарем ДЕК відгуку наукового керівника та рецензії на дипломну роботу.

5. Відповіді студента на зауваження наукового керівника роботи, консультанта з розділу 4 роботи та рецензента (до 1 хвилини).

6. Оголошення голови ДЕК про закінчення захисту.

Після закінчення захистів та обговорення ДЕК оголошуються результати захисту. Оцінка, яка за результатами захисту дипломної роботи виставлена ДЕК, оскарженню не підлягає. Повторний захист роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

У випадках, коли захист дипломної роботи визнається незадовільним, державна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту ж роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену кафедрою.

Магістрант, який не захистив дипломну роботу, допускається до повторного захисту дипломної роботи протягом трьох років після закінчення вищого навчального закладу. У разі, якщо він не захистив дипломну роботу, наказом ректора відраховується з університету як такий, що не пройшов державної атестації.

Доповідь під час захисту дипломної роботи має бути змістовною і містити головні результати дослідження.

Зазвичай, доповідь починають зі слів «Шановний голово та члени Державної екзаменаційної комісії! До Вашої уваги пропонується доповідь за результатами дослідження, представленого в дипломній роботі освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на тему «...».

Далі розкривається актуальність роботи, мета, об'єкт, предмет та база дослідження. Після вступної частини здійснюється виклад матеріалу відповідно

до структурно-логічної схеми з посиланням на роздаткові ілюстративні матеріали та слайди на екрані.

Закінчують доповідь після викладення висновків та рекомендацій згідно з завданнями дослідження словами «Дякую за увагу, доповідь закінчено».

Структура слайдів:

- 1) титульний аркуш, на якому зазначається тема роботи, автор та науковий керівник (1 слайд);
- 2) мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження (1 слайд);
- 3) наукова новизна (1 слайд);
- 4) основні результати дослідження (10-12 слайдів);
- 5) основні положення висновків по охороні праці (1 слайд);
- б) список публікацій за результатами проведеного в дипломній роботі ОКР «магістр» дослідження (1 слайд).

Рекомендовано пронумерувати слайди та ілюстративний матеріал.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «МАГІСТР»

За результатами публічного захисту дипломної роботи магістра ДЕК більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук наукового керівника, рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання).

Критерії оцінки відображають вимоги до рівня кваліфікації магістра за спеціальністю 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», зафіксовані у державному освітньому стандарті.

Під час оцінювання дипломної роботи члени державної екзаменаційної комісії особливу увагу звертають на зміст дипломної роботи, якість оформлення та безпосередньо процес захисту.

Автор дипломної роботи має продемонструвати вміння: логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи, проводити власні дослідження; володіння

навичками узагальнення, формулювання висновків; працювати з інформаційними джерелами; ініціювати та обґрунтовувати інноваційні підходи до вирішення задачі, що досліджується.

Критеріями оцінювання дипломної роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- науковість стилю викладання, відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів.

Дипломна робота, в якій зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, проведено комплексні наукові дослідження, розрахунки і на їх основі - аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій, може бути оцінена на **«відмінно»**.

Робота, в якій зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані підприємства або організації, на базі яких досліджувалася тема, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на **«добре»**.

Робота, в якій розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено дослідження, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж **«задовільно»**.

Результати захисту дипломних робіт оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F») та національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

ДОДАТКИ

Додаток А

Завідувачу кафедри менеджменту

д.е.н. Дергачовій В.В.

Студента гр. УЗ-___

Іванова Івана Івановича

Заява

Прошу затвердити тему дипломної роботи **освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»**: «_____».

Науковий керівник: к.е.н., доц. Петрова Л.Л.

Дата

Підпис студента

Не заперечую (візується від руки) підпис

/Петрова Л.Л./

**Орієнтовні напрями досліджень дипломних робіт
ОКР «магістр» для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент і
адміністрування» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»**

№ з/п	НАПРЯМИ
1.	Міжнародне співробітництво підприємства в умовах глобалізації ринку
2.	Забезпечення розвитку імпортової діяльності на підприємстві
3.	Механізми ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства
4.	Формування системи стратегічних рішень у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
5.	Антикризове управління підприємством в умовах світової фінансової кризи
6.	Система управління якістю в міжнародних компаніях
7.	Організаційно-економічний механізм розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства
8.	Економічний розвиток підприємства на основі зовнішньоекономічної діяльності
9.	Логістична підтримка зовнішньоекономічної діяльності підприємства
10.	Розвиток міжнародної діяльності підприємства на основі іноземного інвестування
11.	Організаційно-економічний механізм впровадження інтеграційних намірів підприємств фармацевтичної галузі
12.	Інвестиційна стратегія підприємства в умовах здійсненні зовнішньоекономічної діяльності
13.	Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства
14.	Управління експортною діяльністю підприємства
15.	Стратегічні альтернативи підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства
16.	Оптимізація зовнішньоекономічної діяльності підприємства
17.	Управління економічною безпекою у зовнішньоекономічній діяльності підприємства
18.	Управління експортним потенціалом підприємства
19.	Активізація зовнішньоекономічної діяльності підприємства
20.	Підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі оптимізації експортної діяльності
21.	Підвищення ефективності виробництва в процесі зовнішньоекономічної діяльності підприємства

22.	Формування стратегії конкурентного позиціонування підприємства на зарубіжному ринку
23.	Адаптація зовнішньоекономічної діяльності підприємства до умов міжнародної інтеграції
24.	Управління міжнародним трансфертом технологій на підприємстві
25.	Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства в умовах зміни ринкових прерогатив
26.	Інноваційні процеси як фактор удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства
27.	Формування системи управління персоналом міжнародної компанії
28.	Система кадрового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства
29.	Управління інноваційною зовнішньоекономічною діяльністю підприємства
30.	Венчурне підприємництво як засіб інноваційного розвитку в міжнародному бізнесі
31.	Інвестиційне забезпечення системи управління знаннями в міжнародних компаніях
32.	Соціально відповідальна політика зовнішньоекономічної діяльності підприємства
33.	Міжнародні розрахунки як засіб підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства
34.	Міжнародний франчайзинг як інструмент розвитку діяльності підприємства
35.	Організація системи контролінгу зовнішньоекономічної діяльності підприємства
36.	Міжнародний лізинг як форма фінансування зовнішньоекономічної діяльності підприємства
37.	Маркетинг інновацій в системі управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства
38.	Управління промисловою власністю в контексті здійснення міжнародної діяльності підприємства
39.	Управління якістю продукції підприємства в умовах інтенсифікації процесів злиття-поглинання
40.	Консалтинг в розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства

В.1. Зразок форми титульного аркуша дипломної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня
«МАГІСТР»

на тему: «_____»

Виконав: студент 6 курсу, групи УЗ-__
спеціальності **8.03060104 «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»**

(Прізвище, ініціали студента)

(Підпис)

Керівник роботи

(Наук.ступінь, звання, прізвище, ініціали)

(Підпис)

Консультант з питань охорони праці

(Наук.ступінь, звання, прізвище, ініціали)

(Підпис)

Рецензент

(Наук.ступінь, звання, прізвище, ініціали)

(Підпис)

КИЇВ – 201_ року

В.2. Приклад титульного аркуша дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**до дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня
«МАГІСТР»**

**на тему: «Формування організаційно-економічного механізму управління
зовнішньоекономічною діяльністю підприємства»**

Виконав: студент 6 курсу, групи УЗ-71
*спеціальності 8.03060104 «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»*
ІВАНОВ І.І. _____

Керівник роботи
к.е.н., доц. ПЕТРОВА Л.А. _____

Консультант з питань охорони праці
к.т.н., доц. ЗЕРКАЛОВ Д.В. _____

Рецензент
к.т.н., ст.викл. СОКУЛЬСЬКИЙ О.Є. _____

КИЇВ – 2013 року

Д.1. Зразок завдання на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

Освітньо-кваліфікаційний рівень «МАГІСТР»

Спеціальність 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ д.е.н. Дергачова В.В.

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(Прізвище, ім'я та по-батькові)

1. Тема роботи: «_____»

керівник роботи _____

(Наук.ступінь, звання, прізвище, ім'я та по-батькові)

Затверджена наказом по університету №_____ від «__» _____ 20__ р.

2. Строк подання студентом роботи «__» _____ 20__ р.

3. Вихідні дані до роботи: _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки

а) теоретико-методологічна частина (цей пункт формується відповідно до змісту розділу 1):

б) дослідницько-аналітична частина (відповідно до змісту розділу 2):

в) проектно-рекомендаційна частина (цей пункт формується відповідно до змісту розділу 3):

г) охорона праці (цей пункт формується відповідно до змісту розділу 4):

5. Перелік графічного матеріалу (цей пункт формується відповідно до слайдів презентації і відповідає їх переліку)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 4			

7. Дата видачі завдання _____

Д.2. Приклад завдання на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
АЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

Освітньо-кваліфікаційний рівень «МАГІСТР»

Спеціальність 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ проф. Дергачова В.В.

14.10.2012 р.

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Іванову Олександрю Сергійовичу

- 1. Тема роботи: «Формування організаційно-економічного механізму управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства»**
керівник роботи к.е.н., доц. СИДОРЕНКО Леонід Леонідович
Затверджена наказом по університету № 2187-с від 05.10.2012 р.
- 2. Срок подання студентом роботи** 01.06.2012 р.
- 3. Вихідні дані до роботи:** інформація про історію створення та розвиток ТОВ «ХХХ», фінансова звітність (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати», за 20**-20** рр...), статистична звітність (форма № 8-ЗЕД (річна) «Звіт про експорт (імпорт) товарів»), первинні документи підприємства (договори на поставку продукції, торговельні угоди), статут.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки

а) теоретико-методологічна частина:

визначити економічний зміст управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства; розглянути особливості розвитку та проблеми управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства; розглянути концептуальні підходи до формування механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

б) дослідницько-аналітична частина:

здійснити діагностику стану та потенційних можливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємств; оцінити ефективність складових організаційно-економічного механізму управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства; оцінити чинники та перспективи підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства

в) проектно-рекомендаційна частина:

розробити механізм управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства; сформулювати практичні рекомендації щодо впровадження механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства; спрогнозувати результативність реалізації науково-практичних рекомендацій

г) охорона праці та безпека та безпека в надзвичайних ситуаціях:

охарактеризувати загальні положення охорони праці та пожежної безпеки в надзвичайних ситуаціях на підприємстві; обґрунтувати рекомендації щодо покращення охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях на підприємстві ПАТ «.....»

5. Перелік графічного матеріалу

1.Позиція ТОВ «XXX» на міжнародному ринку. 2.Структурна модель механізму управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства. 3.Опис товару підприємства. 4.Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. 5..... 6..... 7..... 8..... 9..... 10..... 11

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 4. Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	к.т.н., доц. Зеркалов Д.В.		

7. Дата видачі завдання

14.10.2012 р.

Приклад структури та змісту календарного плану дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

**виконання дипломної роботи
студентом Івановим І.О.**

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Збір необхідної інформації, вивчення та аналіз літературних і періодичних джерел з обраної тематики	___.__.20__ – ___.__.20__	
2.	Дослідження теоретичних засад управління зовнішньоекономічної діяльності	___.__.20__ – ___.__.20__	
3.	Діагностика стану та потенційних можливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємств	___.__.20__ – ___.__.20__	
4.	Виявлення та оцінювання складових організаційно-економічного механізму управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства, оцінювання чинників та перспектив підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	___.__.20__ – ___.__.20__	
5.	Формування ефективного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	___.__.20__ – ___.__.20__	
7.	Розроблення практичних рекомендацій щодо впровадження запропонованого механізму та його адаптації в процесі діяльності підприємства	___.__.20__ – ___.__.20__	
8.	Прогнозування результативності реалізації науково-практичних рекомендацій	___.__.20__ – ___.__.20__	
8.	Обґрунтування рекомендацій щодо покращення охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях на підприємстві	___.__.20__ – ___.__.20__	

Студент _____
(підпис)

Іванов І.І.

Керівник дипломної роботи _____
(підпис)

СИДОРЕНКО Л.Л.

Приклад структури реферату дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему: «_____» містить 120 сторінок, 24 таблиці, 25 рисунків, 6 додатків. Перелік посилань нараховує 67 найменувань.

- мета роботи, об’єкт та предмет дослідження;
- методи (методики) дослідження та апаратура;
- результати роботи та їхня новизна;
- рекомендації щодо використання результатів роботи;
- результати перевірки можливостей практичного використання отриманих результатів;
- пропозиції щодо можливих напрямів продовження досліджень.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, ефективність зовнішньоекономічної діяльності, експортно-імпорتنі операції.

ABSTRACT

Master's thesis includes 120 pages, 24 tables, 25 drawings, 46 attachments. The bibliography list consists of 60 items.

- The research object and subject, the purpose of the work;
- The research methods;
- The results of work and scientific novelty;
- Recommendations about the usage and application of the results of work;
- The verification results of the practical usage of the results of bachelor's thesis;
- Possible areas of continuing research.

Keywords: a foreign economic activity, the effectiveness of foreign economic activity, export-import operations.

Ж.2. Приклад змісту реферату дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

РЕФЕРАТ

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на тему «**Управління економічною безпекою у зовнішньоекономічній діяльності підприємства**» містить 119 сторінок, 25 таблиць, 15 рисунків, 33 формули, 7 додатків. Перелік посилань нараховує 60 найменувань.

Метою дослідження є: подальший розвиток теоретичних положень та розробка рекомендацій щодо ефективного управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є: процес управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

Предметом дослідження є: підходи, принципи, методи та інструменти управління економічною безпекою у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.

У роботі для досягнення поставленої мети було використано такі **методи дослідження**: теоретичного узагальнення – для уточнення понятійного апарату щодо економічної безпеки підприємства; статистичного аналізу – для групування та порівняння емпіричних даних з метою дослідження тенденцій розвитку зовнішньоекономічних зв'язків; експертного оцінювання – для ранжування; графічний метод - для наочного представлення результатів досліджень; метод синтезу - для розкладання чинників економічної безпеки на окремі групи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні підходів до формування та вдосконалення управління економічною безпекою підприємства, а саме: удосконалено: визначення поняття «економічна безпека підприємства» як такої його економічної положення, що характеризується цілісністю та захищеністю підприємства від негативного впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовищ; підхід до управління економічною безпекою діяльності підприємства, який передбачає використання системи показників для обґрунтування управлінського рішення щодо виходу підприємства на нові зарубіжні ринки, які кількісно характеризують агресивність середовища для здійснення зовнішньоекономічної діяльності і дозволяє враховувати значну мінливість економічних інтересів потенційних партнерів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що їх впровадження дозволить створити такий механізм, за допомогою якого підприємства зможуть управляти економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності на основі врахування особливостей, притаманних групам носіїв загроз, об'єктивного оцінювання стану економічної безпеки та діяльності підприємства і врахування високої мінливості економічних інтересів потенційних партнерів.

Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію в діяльності ТОВ «Агрофарм» в частині рекомендацій щодо реалізації системи планування, організації, мотивації та контролю економічної безпеки діяльності.

Можливими напрямками продовження досліджень є альтернативні методики оцінки економічної безпеки та розроблення відповідного програмного забезпечення.

Ключові слова: економічна безпека зовнішньоекономічної діяльності, носії загроз, управління, комплексне оцінювання, зарубіжний ринок.

**Приклад змісту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня
«магістр» на тему: «Формування організаційно-економічного
механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю
підприємства»**

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1. Економічний зміст управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.....	11
1.2. Сутність, особливості розвитку та проблеми управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.....	23
1.3. Концептуальні підходи до формування механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.....	32
Висновки до розділу 1.....	42
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	44
2.1. Діагностика стану та потенційних можливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємств.....	44
2.2. Виявлення та оцінювання складових організаційно-економічного механізму управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства.....	55
2.3. Оцінювання чинників та перспектив підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства.....	67
Висновки до розділу 2.....	79
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	81
3.1. Формування ефективного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.....	81
3.2. Практичні рекомендації щодо впровадження запропонованого механізму та його адаптації в процесі діяльності підприємства.....	91
3.3. Прогнозування результативності реалізації науково-практичних рекомендацій.....	101
Висновки до розділу 3.....	111
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	112
4.1. Аналіз стану охорони праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях на підприємстві в контексті.....	112
4.2. Обґрунтування рекомендацій щодо покращення.....	117
Висновки до розділу 4.....	121
ВИСНОВКИ	122
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	125

Зразки оформлення бібліографічних описів у списку літератури відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» [3]

Книги

Однотомний документ

Один автор

1. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. ; **НАН України, Ін-т математики**. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). — **Бібліогр.: с. 97—106 (93 назви) та в підрядк. прим.** — ISBN 966-02-3964-5.

Два автори

2. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : **підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]** / О. В. Суберляк, П. І. Башганник ; **М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти**. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с. : *іл., табл., портр.* — **Бібліогр.: с. 358—362.** — ISBN 978-966-2004-01-4.

Три автори

3. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; **пер. с англ. Ф. П. Тарасенко**. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с. : *ил.* — **Предм. указ.: с. 263—265.** — **Библиогр. в конце гл.** — ISBN 978-966-415-020-7.

Чотири автори

4. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : **[підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.]** / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. : *іл., табл.* — (ПТО: Професійно-технічна освіта). — **Бібліогр.: с. 472—473.** — ISBN 966-8081-58-7.

П'ять і більше авторів

5. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Лушихина І. М. и др.]; **под ред. Г. С. Никифорова**. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. : *ил., табл.* — **Библиогр.: с. 504—510.** — ISBN 966-83243-34-X.

Без автора

6. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : **антологія** / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с. — **Бібліогр. в прим. в кінці розд.** — ISBN 978-966-349-045-X.

Багатотомний документ

7. Межгосударственные стандарты : каталог : **в 6 т.** / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; *ред. Иванов В. Л.*]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005 — (Серия "Нормативная база предприятия"). — ISBN 966-7961-45-1. Т. 1. — 2005. — 277 с. — ISBN 966-7961-46-X.
8. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : **в 6 т.** / Н. П. Кучерявенко. — Х. : Право, 2002— . — ISBN 966-95754-6-X. Т. 4 : Косвенные налоги. — 2007. — 534 с. — *Библиогр. в подстроч. примеч.* — ISBN 966-8467-91-4.

Матеріали конференцій, з'їздів

9. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : *матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"]*, (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва ; *редкол.: В. М. Нагаєв [та ін.]*. — Х. : Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с. : *іл., табл.* — *Бібліогр. в кінці доп.* — ISBN 966-7392-31-7.
10. Кібернетика в сучасних економічних процесах: *зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф.* / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с. : *іл., табл.* — ISBN 966-8059-08-5.

Препринти

11. Шилиев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шилиев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. : ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. : *ил., табл.* — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьков. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4). — *Библиогр.: с. 18—19 (23 назв.)*.

Словники

12. Географія : *словник-довідник* / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006. — 175, [1] с. : *табл.* — *Алф. покажч. ст.: с. 166—175.* — ISBN 978-966-2011-05-0.
13. Європейський Союз : *словник-довідник* / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с. : *іл., табл.* — ISBN 966-8039-97-1.

Законодавчі та нормативні документи

14. Кримінально-процесуальний кодекс України : *за станом на 1 груд. 2005 р.* / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань). — ISBN 966-611-412-7.
15. Медична статистика : *зб. нормат. док.* / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько ; *М-во охорони здоров'я України, Голов. упр. охорони здоров'я та мед. забезп. м. Києва, Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики.* — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. : *табл.* — (Нормативні директивні правові документи). — ISBN 966-8318-99-4.

Стандарти

16. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006—01—01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. : *табл.* — (Національний стандарт України).

Каталоги

17. Межгосударственные стандарты : *каталог : в 6 т.* / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; *ред. Иванов В. Л.*]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт", 2006—

. — (Серия "Нормативная база предприятия"). — ISBN 966-7961-77-X. Т. 5. — 2007. — 264 с. — ISBN 966-7961-75-3. Т. 6. — 2007. — 277 с. : *табл.* — *Библиогр.: с. 277 (6 назв.)*. — ISBN 966-7961-76-1.

Бібліографічні покажчики

18. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році : *спец.: 24.00.01 — олімп. і проф. спорт, 24.00.02 — фіз. культура, фіз. виховання різних груп населення, 24.00.03 — фіз. реабілітація* / О. Куц, О. Вацеба ; *Львів. держ. ун-т фіз. культури*. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с. : *табл.* — *Текст: укр., рос., англ.*

Автореферати дисертацій

19. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : *спец. 05.02.08 "Технологія машинобудування"* / Новосад Іван Ярославович; *Тернопіл. держ. техн. ун-т ім. Івана Пулюя*. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с., *включ. обкл. : іл.* — *Бібліогр.: с. 17—18.*

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

20. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // *Теорія та методика фізичного виховання*. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38. — *Бібліогр.: с. 38.*
21. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // *Бібліотечний вісник*. — 2006. — № 6. — С. 14—17.

Електронні ресурси

22. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] : *(підсумки 10-ї Міжнар. конф. "Крим-2003")* / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // *Бібліотечний вісник* — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн.: <http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>. — Назва з екрану.

Елементи, виділені напівгрубим курсивом, є факультативними і вводяться в бібліографічний запис залежно від теми дипломної роботи. Проміжки між знаками та елементами запису є обов'язковими і використовують для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

Л.1. Структура відгуку керівника дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

ВІДГУК

керівника дипломної роботи
освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
виконаної на тему «_____»
студентом групи УЗ - __
Івановим Іваном Івановичем

Складається у довільній формі із зазначенням:

- головної мети дипломної роботи, в інтересах чи на замовлення якої організації вона виконана (у рамках науково-дослідної роботи кафедри, підприємства), НДІ тощо;*
- відповідності виконаної дипломної роботи завданню;*
- наукової новизни;*
- ступеня самостійності при виконанні дипломної роботи;*
- рівня підготовленості дипломника до прийняття сучасних рішень;*
- умінь аналізувати необхідні літературні джерела, приймати правильні (інженерні, наукові) рішення, застосовувати сучасні системні та інформаційні технології, проводити фізичне або математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати експерименту; найбільш важливих теоретичних і практичних результатів, апробації їх (участь у конференціях, семінарах, оформлення патентів, публікація у наукових журналах тощо);*
- загальні оцінки виконаної дипломної роботи, відповідності якості підготовки дипломника вимогам ОКХ і можливості присвоєння йому відповідної кваліфікації;*
- інші питання, які характеризують професійні риси дипломника.*

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує позитивної оцінки, а її автору, Іванову Івану Івановичу, може бути присвоєна кваліфікація магістра з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності за спеціальністю 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Керівник дипломної роботи
к.е.н., доц.

Петрова Л.А.

Підпис засвідчую:
заст. декана ФММ
к.е.н., доц.

Чайковська М.А.

Л.2. Зразок відгуку керівника дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

ВІДГУК

керівника дипломної роботи

освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

виконаної на тему: **«Регулювання зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства»**

студентом групи УЗ - __

Івановим Іваном Івановичем

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» виконана на актуальну тематику, присвячену Новий етап входження у світове господарство потребує істотних зусиль як від держави в цілому, так і від окремих підприємств, від яких залежатиме подальший економічний та соціальний розвиток країни. За даних умов виникає необхідність у формуванні, що і обумовило вибір теми дипломної роботи.

Представлена робота складається з чотирьох розділів. В першому розділі автором розкрито теоретичні аспекти ... та реалізація ... за допомогою ... Особливої уваги заслуговує аналіз ..., проведений у другому розділі роботи. В третьому розділі розроблено проект ... на прикладі підприємства ТОВ «XXX». Необхідно відзначити запропоновану автором концепцію ... В четвертому розділі, присвяченому охороні праці,

Проведене дослідження містить елементи наукової новизни, а саме, у роботі дістало подальшого розвитку ..., визначено особливості ..., а також запропоновано рекомендації щодо ...

Дипломна робота містить дослідження особливостей регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства на зовнішніх ринках, автором виявлено проблемні аспекти ... та відповідно до них запропоновано заходи щодо ...

В процесі виконання дипломної роботи Іванов І.І. проявив себе як відповідальний фахівець в галузі менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, творчо підходить до вирішення поставлених завдань, володіє сучасними інформаційними технологіями та проявив вміння застосовувати набуті теоретичні знання в практичному аспекті. Дипломна робота Іванова І.І. є завершеним, самостійним дослідженням актуальної теоретичної та практичної проблематики. Висновки та рекомендації, сформульовані в роботі є цілком обґрунтованими.

За результатами магістерської роботи було підготовлено і опубліковано дві наукових статті у фахових виданнях.

Відзначаючи високий ступінь написання дипломної роботи, варто виділити декілька зауважень. Так, теоретична частина роботи за обсягом перевищує встановлені норми. Також бажано було б більш ґрунтовно розглянути нормативно-законодавчі аспекти регулювання зовнішньоекономічної діяльності у першому розділі, та обґрунтувати альтернативи запропонованої стратегії.

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує позитивної оцінки, а її автору, **Іванову Івану Івановичу**, може бути присвоєна кваліфікація магістра з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності за спеціальністю 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Керівник дипломної роботи

к.е.н., доцент

Петрова Л.А.

Підпис засвідчую:

заст. декана ФММ

к.е.н., доц.

Чайковська М.А.

**М.1. Структура рецензії на дипломну роботу ОКР
«магістр»**

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу
освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
виконану на тему: «_____»
студентом групи УЗ - __
Івановим Іваном Івановичем

Складається у довільній формі із зазначенням:

- відповідності дипломної роботи затвердженій темі та завданню на дипломну роботу;*
- актуальності теми, новизни постановки і розроблення задачі;*
- наукової новизни;*
- оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів;*
- правильності проведених розрахунків;*
- якості виконання пояснювальної записки;*
- можливості впровадження результатів дипломної роботи;*
- обґрунтованості висновків та пропозицій;*
- використання наукових методів дослідження;*
- вміння студента чітко, грамотно і аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;*
- участі студента у проведених дослідженнях, теоретичній та аналітичній обробці отриманих результатів,*
- формулювання наукової ідеї (положення);*
- недоліків, щодо змісту роботи або оформлення;*
- оцінки дипломної роботи за 4-баловою системою і можливості присвоєння дипломнику відповідної кваліфікації (згідно з навчальним планом напряму підготовки або спеціальності.)*

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує оцінки "відмінно", а її автору, **Іванову Івану Івановичу**, може бути присвоєна кваліфікація магістра з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності за спеціальністю 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Рецензент

к.е.н., доц., доцент кафедри
міжнародної економіки

Жаров К.С.

Підпис засвідчую:
заст. декана ФММ

М.2. Орієнтовний зразок рецензії на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу
освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
виконану на тему: **«Формування та реалізація стратегії виходу підприємства на міжнародний ринок»**
студентом групи УЗ-__
Івановим Іваном Івановичем

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» присвячена актуальній тематиці ..., оскільки ... Одними з найважливіших для підприємств на сьогодні є проблеми ... У зв'язку з високою складністю та багатоаспектністю економічних процесів діяльності сучасних підприємств..... Все це підтверджує актуальність запропонованого дослідження.

В рамках обраної тематики було поставлено за мету

Рецензована робота складається з чотирьох розділів. В першому розділі автором проведено аналіз ... В другому розділі, що виконувався на базі ..., представлено Третій розділ присвячений розробці пропозицій щодо та ... У четвертому розділі

Структура дипломної роботи відповідає обраній темі, а детальне розкриття розділів дає підставу стверджувати, що поставлені завдання були реалізовані на належному кваліфікаційному рівні.

Особистий внесок студента Іванова І.І. щодо досліджуваної проблематики сформували такі елементи новизни: визначено ...; обґрунтовано ...; поглиблено поняття ..., удосконалено концепцію ..., дістали подальшого розвитку ...

Студент на основі зібраних даних добре оцінив сучасну ситуацію на ринку ..., проаналізував перспективи підприємства в даній галузі та його вихід на зовнішній ринок, а також довів необхідність ...

За результатами магістерської роботи було підготовлено і опубліковано одну наукову статтю у фаховому виданні.

Разом з тим, недоліком роботи можна вважати відсутність ..., доцільно було б більш детально провести розрахунки ...

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує оцінки **«відмінно»**, а її автору, **Іванову Івану Івановичу**, може бути присвоєна кваліфікація магістра з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності за спеціальністю 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Рецензент

к.е.н., доц.,

доцент кафедри

міжнародної економіки

Петров К.С.

Підпис засвідчую:

заст. декана ФММ

к.е.н., доц.

Чайковська М.А.

**Структура акта про впровадження результатів дослідження
дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»**

НА БЛАНКУ ПІДПРИЄМСТВА

АКТ № від
про впровадження результатів дослідження
«_____» («тема»)

Керівництво підприємства надало баланси, звіти та іншу економічну та технологічну інформацію з обраної теми.

За результатами виконаної роботи студентом НТУУ «КПІ», факультету менеджменту та маркетингу Івановим Іваном Івановичем підприємство ТОВ «ХХХ» планує впровадити обрану стратегію виходу підприємства на ринок ...

Впровадження результатів дипломної роботи дозволило розширити та вдосконалити ...

Розрахунки в роботі виконані відповідно до нормативних документів, що діють на підприємстві.

Директор підприємства

(підпис)

П.І.Б.

ПЕЧАТКА

П.1. Структура листа-відгуку від організації на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

ЛИСТ- ВІДГУК

назва організації

на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
Студента НГУУ «КШ» _____
на тему: « _____ »

1. Актуальність теми.
2. Якість проведеного аналізу проблеми, достовірність наведеної в роботі інформації.
3. Практична цінність висновків і рекомендацій.
4. Наявність недоліків.
5. Загальний висновок і оцінка дипломної роботи.

Рецензент,
посада, місце роботи

Печатка « _____ » _____ 20__ р.

П. 2. Орієнтовний зразок листа-відгуку на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

ЛИСТ – ВІДГУК

ТОВ «XXX»

на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Студента НТУУ «КПІ» Іванова Івана Івановича

на тему: **«Формування і реалізація стратегії виходу підприємства на міжнародний ринок»**

1. *Актуальність теми.* Тема дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» Іванова І.І. є актуальною для підприємства, оскільки ... Дипломна робота присвячена пошуку шляхів ... Робота містить перелік Для розширення експортної діяльності підприємства необхідним є ...

2. *Якість проведеного аналізу проблеми, достовірність наведеної в роботі інформації.* Аналіз проведений у дипломній роботі досить глибоко та кваліфіковано висвітлює проблему ... Виокремлення основних аспектів надало можливість виявити слабкі місця та перспективи для розвитку і вдосконалення підприємства. Інформація наведена в роботі є достовірною і відповідає дійсності.

3. *Практична цінність висновків і рекомендацій.* Робота має практичну цінність, оскільки пропозиції, що надані в ній щодо ..., дозволяють підвищити ..., а отже і збільшити ..., що відповідно, призведе до Також завдяки впровадженню запропонованих рекомендацій щорічні витрати мають зменшитись на ... грн.. Отже практична значущість аналітично-рекомендаційного розділу досить важлива та існує можливість і перспективи впровадження запропонованих у роботі рекомендацій.

4. *Наявність недоліків.* До недоліків роботи можна віднести ..., зокрема тривалий період впровадження запропонованих заходів, відсутність детального аналізу впливу зовнішнього середовища на підприємство.

5. *Загальний висновок і оцінка дипломної роботи.* У процесі написання дипломної роботи студент Іванов І.І. проявив вміння застосовувати набуті теоретичні знання в практичному аспекті. Результати дослідження були розглянуті генеральним директором ТОВ «XXX» та було прийнято рішення щодо їх впровадження, що свідчить про ґрунтовність проведеного дослідження. В цілому дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» студента Іванова І.І. виконана старанно, відповідає встановленим вимогам підприємства та заслуговує на оцінку «відмінно».

Рецензент,
Заступник генерального
директора ТОВ «XXX»

(підпис)

Омельчук П.П.

М.П.

“ _____ ” _____ 20__ р.

**Приклад вступу дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня
«магістр»****ВСТУП**

Актуальність теми. Зовнішньоекономічна діяльність є діяльністю підприємства, у процесі якої відбувається взаємодія з іноземним суб'єктом господарювання; у процесі діяльності виникають та розвиваються зовнішньоекономічні зв'язки (як на рівні підприємств, так і на більш високих рівнях управління), що створюють тим самим підґрунтя для подальшого її здійснення. При збільшенні глибини залучення до міжнародних ринків відбувається якісна та кількісна зміна загроз економічній безпеці ЗЕД підприємства.

Сучасний стан світової економіки та ринкової кон'юнктури будь-якої держави набувають все більшої динамічності та змінюваності під час свого розвитку, що в свою чергу сприяє подальшому поширенню нестабільності та змінюваності на зовнішні та внутрішні умови функціонування підприємства. Тобто сучасне підприємство функціонує в динамічних та швидко змінюваних умовах, пристосування до яких стає надзвичайно важливим для виживання підприємства на ринку. Всі ці процеси обумовлюють подальше поширення уваги дослідників та науковців до питань економічної безпеки підприємства і управління нею.

Світові тенденції вирішення поставлених завдань. Наукові та практичні проблеми, пов'язані з економічною безпекою суб'єктів різних рівнів управління економікою, і шляхи їх вирішення відображені в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених: І. Бінька, В. Геєця, Б. Губського, Л. Гурвица, А. Измалкова, М. Кизима, Т. Клебанової, М. Куркіна, О. Новікової, Н. Реверчук, В. Сенчагова, Т. Хайлової. Управлінню зовнішньоекономічною діяльністю підприємств присвячені роботи В. Горчакова, В. Литвиненко, І. Коломієць, М. Яновського та ін. Проте комплексний науково-методичний підхід до управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності підприємств залишається на етапі формування. Значущим напрямом досліджень є наукове обґрунтування комплексу методів управління економічною безпекою діяльності підприємства. Недостатньо досліджені проблеми оцінювання економічної безпеки промислового підприємства, кількісного виміру агресивності середовища для здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Вказані обставини визначили вибір теми і зміст завдань дисертаційної роботи, зумовили їх актуальність та практичне значення.

Метою роботи є подальший розвиток теоретичних положень та розробка рекомендацій щодо ефективного управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Для досягнення поставленої мети були поставлені та вирішені такі завдання:

- уточнити сутність поняття «економічна безпека підприємства»;
- виявити його складові та взаємозв'язок між ними;
- проаналізувати методичні підходи до комплексного оцінювання економічної безпеки підприємства;
- розглянути підходи до управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- провести аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності;
- визначити стратегічний потенціал як складову економічної безпеки;
- визначити суб'єктів внутрішнього та зовнішнього середовищ підприємства, які є носіями загроз економічній безпеці зовнішньоекономічної діяльності, й розподілити їх на групи;
- оцінити рівень безпеки зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Агрофарм»;
- побудувати модель системи економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Агрофарм»;
- надати рекомендації щодо підвищення рівня економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- обґрунтувати необхідність запропонованих заходів;
- розглянути систему забезпечення пожежної безпеки ТОВ «Агрофарм».

Об'єктом дослідження є процес управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

Предметом дослідження є підходи, принципи, методи та інструменти управління економічною безпекою у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є фундаментальні положення загальної економічної теорії, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених та фахівців з питань планування й організації зовнішньоекономічної діяльності підприємств та управління їх економічною безпекою.

У процесі дослідження застосовувалися такі методи: теоретичне узагальнення – для уточнення понятійного апарату щодо економічної безпеки підприємства; статистичний аналіз – для вивчення, групування та порівняння емпіричних даних з метою дослідження тенденцій розвитку зовнішньоекономічних зв'язків; експертне оцінювання – для

ранжування, графічний метод, за допомогою якого наочно продемонструємо результати досліджень; метод синтезу, який використаємо для розкладання чинників економічної безпеки на окремі групи. Інформаційну базу дослідження склали офіційні матеріали Державного комітету статистики України, а також фінансова та оперативна звітність досліджуваних підприємств.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні підходів до формування та вдосконалення управління економічною безпекою підприємства, а саме: удосконалено: визначення поняття «економічна безпека підприємства» як таке його економічне положення, що характеризується цілісністю та захищеністю підприємства від негативного впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовищ; підхід до управління економічною безпекою діяльності підприємства, який передбачає використання системи показників для обґрунтування управлінського рішення щодо виходу підприємства на нові зарубіжні ринки, які кількісно характеризують агресивність середовища для здійснення зовнішньоекономічної діяльності і дозволяє враховувати значну мінливість економічних інтересів потенційних партнерів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що їх впровадження дозволить створити такий механізм, за допомогою якого підприємства зможуть управляти економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності на основі врахування особливостей, притаманних групам носіїв загроз, об'єктивного оцінювання стану економічної безпеки та діяльності підприємства і врахування високої мінливості економічних інтересів потенційних партнерів.

Висновки та рекомендації роботи можуть знайти конкретну реалізацію в діяльності ТОВ «Агрофарм» в частині рекомендацій щодо реалізації системи планування, організації, мотивації та контролю економічної безпеки діяльності.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні результати дослідження доповідались на: III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні підходи до управління підприємством» (м. Київ, 2012); Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційний розвиток економіки: проблеми та перспективи» (м. Київ, 2012).

Публікації. За результатами дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" опубліковано 2 наукові праці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Програми нормативних навчальних дисциплін і практик підготовки спеціаліста і магістра галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» за спеціальностями / Науково-метод. комісія з менеджменту і адміністрування ; упоряд. А. А. Мазаракі та ін. – К.: КНТЕУ, 2011. – 365 с.
2. ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/spart94/inx94057.htm>
3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library-phdpu.org.ua/>
4. Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 року N 161 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0173-93>
5. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій. Бюлетень ВАК України. – 2007. – № 6. – С. 9 -17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=disser-2007>
6. Положення про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НТУУ «КПІ»/ Уклад. В. Ю. Угольніков ; за заг. ред. Ю. І. Якименка – К.: ВПК «Політехніка», 2006. – 84 с.
7. Складова галузевого стандарту вищої освіти - "Засоби діагностики якості вищої освіти. Вимоги до державної атестації студентів освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" за спеціальністю 8.03060104 "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності", затверджена наказом МОНМС України № 607 від 21.05.2012.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРЕТ-ДЖЕРЕЛА

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
4. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
5. Звітність підприємств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.biz-sites.net.ua/show_site/787
6. Бланки звітів підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.debet.kiev.ua/taxonomy/term/411/0>
7. Каталог підприємств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mobilecontent.kiev.ua/ua-firma/company/1509517>
8. Сайт бухгалтерська звітність підприємств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ureports.narod.ru/oblasti5/kiyvsk.htm>
9. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги [Електронний ресурс] Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. – 551 с. - Режим доступу: http://www.zerkalov.kiev.ua/sites/default/files/opgkniga_0.pdf.
10. Все про український бізнес [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrbiz.net.